

BALATONI GŐZHAJÓZÁS

1846. szeptember 21-én bocsátották vízre a *Kisfaludy* névre keresztelt gőzhajót Balatonfüreden. Ezzel kezdetét vette a Balatonon a gőzhajózás.

Hertelendy Károly, a zalai nemesség jeles képviselője volt az, aki elsőként tette szóvá abbéli fájalmát, hogy nincs hajó a Balatonon. 1837-ben azt jegyezte be Balatonfüreden a *Panaszok, javítások s szépítések javaslatoknak gyűjteményébe*, hogy a gőzhajó jó hatással lenne a város kereskedelmi és mai szóval élve turisztikai életére is. A javaslatot további 21 fűrdővendég is aláírta. Kossuth Lajosnak is feltűnt néhány évvel később, mégpedig 1842-ben a tő ezen hiányossága, elégedetlenségének a Pesti Hírlapban adott hangot.

Hertelendy nem tétlenkedett tovább, 1845. szeptember 1-jén *Gőzöst a Balatonra* címmel röpiratot tett közzé, ezt pedig a Balaton Gőzhajózási Társaság megalapítása követte, melynek létrejöttét maga Széchenyi István is támogatta. Részvények jegyzésére ösztönözte a tehetősebbeket, jómaga pedig 60 000 forint alaptőkével hívta életre a Balaton Gőzhajózási Társaságot.

November végén már 234 jegyzett részvényről számoltak be a dokumentumok. Egy értékpapír 150 ezüstforintba került. A nemesség jó példával járt elől a részvények jegyzését illetően, Széchenyinek 50, Kossuth Lajosnak 3, Deák Ferenc pedig 2 részvény volt a tulajdonában. December végén összehívták a társaság előkészítő ülését és az 1846. február 1-jei közgyűlésen megszületett a döntés, hogy a hajó gőzgépét a londoni Penn gyártól rendelik meg.



Az 1846. április 5-i közgyűlés nem fogadta el a Balaton Gőzhajózási Társaság Hertelendy által összeállított alapszabályait, ezért Kossuth Lajost bízták meg a dokumentum megszerkesztésével. Kossuth április 9-én reggel küldte el Széchenyinek az okiratot, melyet aztán el is fogadtak. A társaság elnöke Széchenyi lett, alelnökké Hertelendyt választották.

A társaság által kitűzött cél hamarosan megvalósult, a *Kisfaludyt*, a Balaton első gőzhajóját 1846. szeptember 21-én, Széchenyi 55. születésnapján bocsátották vízre. Kevéssel ezután, október 18. és 22. között Széchenyivel a fedélzetén próbaútra is indult a hajó. A 300 utas szállítására alkalmas gőzös 50,29 m hosszú, 4,88 m széles és 2,74 m magas volt. 20,62 tonna vas és 27,77 m³ fa kellett az elkészítéséhez.

A *Kisfaludy* 1847 májusában állt forgalomba, parancsnoka a holland származású Haentjans Mihály kapitány volt. A menetrendje szerint Keszthelyről hajnali 6-kor indult Balatonkenesére, ott a pesti postakocsi járataihoz igazodva, délután 2-kor ment tovább Balatonfüredre.

1847 novemberének végéig a részvényesek száma tovább növekedett 333-ra, ekkor már összesen 842 részvényt jegyeztek, de az üzleti eredmények még így is szerények voltak. Mindösszesen 592,33 forint volt a nyereség, amit Széchenyi igencsak kevesellt. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc felborította a hajó menetrendjét is, ebben az időben a gőzhajót leginkább hadi célokra használták.

A *Kisfaludy* egészen 1887-ig szolgálta a fűrdővendégeket, majd 1888-ban kivonták a forgalomból és megszűnt a Balaton Gőzhajózási Társaság is.

Források:

<http://hajozas.hu/magazin/itthon/170-eve-kisfaludy-elso-balatoni-gozhajo/>

http://jelesnapok.oszk.hu/prod/unnep/az_elso_balatoni_gozhajo_elindulasa__1846

http://mta.hu/mta_hirei/szechenyi-istvan-es-a-balatoni-gozhajozas-hoskora-107243

<http://zaol.hu/hetvege/a-balatoni-gozhajozas-170-eves-1779886>